

Роль професійних, національних та етнічних стереотипів у розумінні інших людей

Виконала студентка 3-го курсу
Групи ППб-1-13-4-0.д

- ▶ Кожна етнічна група (плем'я, народність, нація, будь-яка група людей, пов'язана спільністю походження і відрізняється певними рисами від інших людських груп) володіє своєю груповою самосвідомістю, яка фіксує її, - дійсні і уявні - специфічні риси. Будь-яка нація інтуїтивно асоціюється з чимось тим або іншим чином. Вчені США вже давно і ґрунтовно досліджують ці проблеми. Зрозуміло, в різних країнах проблеми ці носять різний характер. Деякі автори більше цікавляться відносинами білих з неграми, деякі - єврейським питанням. Але те, що достовірно встановлене в даному випадку, може, з відповідними корективами, сприяти розумінню і більш загальних проблем

- ▶ Найперше серйозне емпіричне дослідження, присвячене вивченню етнічних стереотипів, було проведене в США Д.Кацом і К.Брейлі в 1933 році. Студенти Принстонського коледжу двічі (у 1933 і 1951 роках) повинні були охарактеризувати декілька різних етнічних груп за допомогою вісімдесяти чотирьох слів-характеристик ("розумний", "сміливий", "хитрий" і тому подібних) і потім вибрати з цих характеристик п'ять рис, які здаються їм найбільш типовими для даної групи. Вийшла наступна картина: американці - заповзятливі, здібні, матеріалістичні, честолюбні, прогресивні; англійці - спортивні, здібні, дотримуються умовностей, люблять традиції, консервативні; євреї - розумні, користолюбні, заповзятливі, скупі, здібні; італійці - артистичні, імпульсивні, пристрасні, запальні, музичні; ірландці - забіякуваті, запальні

Функції і властивості етнічних стереотипів

- ▶ Етностереотипи формуються, а головне, реалізуються в системі цінностей та способі життя. Форми репрезентації етностереотипів можуть бути різними, але найбільш доступні для фіксації та наукового спостереження системи поведінкових правил та структура ціннісних орієнтацій. У зв'язку з цим виділяють експліцитні (поведінкові) та імпліцитні (психологічні) особливості етностереотипів

- ▶ Етнічні стереотипи впливають на етнічні антипатії (етногонізм) та симпатії, що визначають поведінку людей в ситуаціях міжетнічного контакту.
- ▶ Етнічні стереотипи завжди утворюються під впливом соціальних та політичних умов, певних культурних факторів та відображають міжетнічні установки.

Види етнічних стереотипів

1. Аутостереотип - уявлення людей про себе і інших представників своєї національності.
- ▶ 2. Гетеростереотип - уявлення про людей інших національностей.

- ▶ Етнічний аутостереотип є складовою частиною етнічної самосвідомості, в структурі якого виділяють 2 компоненти:
- ▶ • Когнітивний - уявлення про минуле і сьогодення свого народу.
- ▶ • Емоційний - національні почуття

ПРОФЕСІЙНИЙ СТЕРЕОТИП

- ▶ Професійним стереотипом-типажем ми називаємо персоніфікований образ самої професії, або, іншими словами, узагальнений образ типового професіонала. Якщо соціальна роль - це узагальнений нормативний спосіб поведінки, поведінковий еталон, що приписується людині і що очікується від неї як від представника певної соціальної групи, то типаж - це, швидше, схематизоване уявлення про людину, характер і способи її поведінки в неформальному міжособистісному спілкуванні.

- ▶ Професійний стереотип - це узагальнене переконання людини щодо членів іншої професійної групи. Так, наприклад, багато хто вважає, що бухгалтер - це нудна, неемоційна і, можливо навіть, обмежена людина; політик - говіркий, хитромудрий і, напевно, нечесний; бізнесмен - активний, діловий, безпринциповий і жадібний. При цьому особливість стереотипів полягає в тому, що ми починаємо думати, що такими є всі бухгалтери, всі політики, всі бізнесмени, - правда, за умови, що ми самі не є ні першими, ні другими, ні третіми

- ▶ Психологічні механізми формування професійних стереотипів пов'язані з потребою людей відчувати власну компетентність. Бажаючи підкреслити свою перевагу, ми фіксуємо в інших негативні якості, принижуємо їхню гідність і тим самим полегшуємо сприймання себе як успішних і компетентних

- ▶ Професійний стереотип є частиною розповсюдженого статево-рольового стереотипу. Це явище ми спостерігаємо, коли йде мова про так звані «чоловічі» та «жіночі» професії. Чоловікам і жінкам приписують набори властивостей, які визначають, зокрема й те, які професії їм можна вибирати. Доводиться чути вислови типу: «Або жінка, або програміст»; «Якщо психолог жінка, це не психолог. Якщо психолог чоловік, це не чоловік». Такі висновки говорять не стільки про об'єктивну перевагу чоловіків перед жінками в освоєнні згаданих професій, скільки про систему уявлень, що склалася, яку можна і потрібно змінювати. Безперечно, є професійні сфери, де жінкам важче, ніж чоловікам за цілком об'єктивними причинами. Аналогічно і чоловікам деякі області діяльності підходять менше, ніж жінкам

Національний(етничий) стереотип-

- ▶ *Національний(етничий) стереотип-історично сформований, узагальнений та емоційно насичений образ нації або етносу.*

- ▶ Він охоплює певні стійкі переконання, ментальні, «шаблони», на яких ґрунтуються звчаї для представників певних націй уявлень про світ, явища, події, інші культури, людей, їхню поведінку, смаки та ін.

- ▶ Людина приймає світ у тих оцінних стандартах, з якими виросла. Її смакує те, до чого вона звикла, і прийняти щось «не своє» буває непросто. Причина цього - підсвідоме протиставлення «свого» і «чужого», що особливо гостро виявляється у стереотипних оцінках інших націй. У розумінні слов'ян естонці говорять і роблять усе вкрай повільно, а для естонців інші європейці здаються надто метушливими. На думку французів, бельгійці не розуміють гумору, швейцарці - обмежені, жадібні та прагматичні педанти, італійці - любителі сказати неправду, турки фізично міцні, англійці егоїстичні, німці занадто дисципліновані та агресивні; росіян вони цінують за розмах душі, сердечність і підтримку в біді.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!